

te beschermen, maar deze sophistische manier van handelen behoort ver van de Kerk te zijn. Indien in Duitschland er een *oprechte* overeenstemming ware geweest, zouden we niet in zoo-veel ellende zijn vervallen. Ik vermaan u daarom te meer, dat gij deze zorg op u neemt, opdat het belang der Kerken op ware wijze worde behartigd. Indien ge mijn raad en toestemming zult vragen, dan zal ik bereidwillig en andere geleerde mannen hooren en op mijn beurt mijn gevoelen zeggen en de redenen daarvoor aantonen, wat sommige dingen aangaat anderen overtuigende, wat andere dingen aangaat zelf overtuigd wordende, zooals in een samenspreking onder geloovigen betaamt. Want de waarheid, Gods eer en het heil der Kerk moeten altoos de overwinning behalen, niet eenig privaat gevoelen" ⁸⁾).

Het heeft echter tot 1552 geduurd voor Granmer tot de uitvoering van dit plan is overgegaan. ⁹⁾ In Maart van dit jaar schreef hij brieven aan de voornaamste leiders der Protestant-sche Kerken Melanchthon, Bullinger en Calvijn om hun dit plan voor te leggen en ze te verzoeken onderling met elkaar te raadplegen, op welke wijze zulk een Synode op de geschiktste manier zou samenkomen ¹⁰⁾. Het antwoord, dat Melanchthon en Bullinger gaven is niet bewaard, maar wel dat van Calvijn. Na zijn hartelijke instemming met dit plan van Cranmer betuigd te hebben, gaat hij dan aldus voort: „onder de ergste misstanden van onze eeuw is het te rekenen, dat de Kerken zoo vaneen gereten zijn, dat de heilige gemeenschap van Christus' leden, die toch allen met den mond belijden, door slechts weinigen met de daad oprecht wordt betracht. Het is daaraan te wijten, dat aangezien de leden verdeeld zijn, het lichaam der Kerk als uiteengescheurd daar nederligt. Wat mij aangaat, indien mijn hulp van eenig nut zou schijnen, dan zou het me niet te zwaar vallen als het moest zelf tien zeeën te doorvaren. Waar het gaat om zoo'n gewichtige zaak als de overeenstemming van geleerde mannen naar den regel der Schrift op rechte wijze saamgesteld, waardoor de Kerken, die nu zoo ver van elkaar verwijderd zijn, onderling zouden saam groeien en vereenigd worden, zou ik het ongeoorloofd achten daarvoor eenigen arbeid of moeite te ontzien". Hij hoopte echter, dat men om zijn zwakke gezondheid hem zou sparen. „Ik zal mijn plicht vervuld hebben, wanneer ik met mijn goede wenschen volg hetgeen door anderen zal ondernomen